

Asia: VN/7187/2026

Lausuntopyyntö Oikeuspalveluviraston ehdotuksesta organisaatorakenteen ja toimipaikkaverkoston muuttamiseksi

1. Yleiset kommentit Oikeuspalveluviraston ehdotuksista

Kommentit

Yleisen edunvalvonnan toimipiste sijaitsee Lappajärven kunnassa (Maneesintie 5A) ja yksikkö järjestää edunvalvonnan palvelut Lappajärven ja Evijärven kunnille sekä Kauhavan kaupungille. Lappajärven yksikössä työskentelee yleinen edunvalvoja ja kaksi edunvalvontasihteeriä, jotka palvelevat noin 170 päämiestä ja hoitavat lisäksi sijaistehtäviä. Työntekijät palvelevat päivittäin ajanvarauksella. Lisäksi Kauhavalla on Etelä-Pohjanmaan oikeusaputoimiston toimipaikka (Kauppatie 109), josta on saatavissa ajanvarauksella julkisen oikeusavun sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluja. Etelä-Pohjanmaalla fyysistä asiakaspalvelua tarjottaisiin jatkossa vain Seinäjoella. Lappajärven toimipistettä siis esitetään lakkautettavaksi.

Edunvalvonta on kansalaisten perusoikeuksien toteutumisen kannalta keskeisiä palveluja. Lappajärven kunnanhallitus korostaa, että asiakkaiden yhdenvertaisuus ja oikeusturva edellyttävät, että palvelut ovat tosiasiallisesti saavutettavissa myös harvaan asutuilla alueilla. Lappajärven toimipaikka on merkittävässä roolissa pohjoisen Etelä-Pohjanmaan alueen asukkaiden palvelujen saavutettavuuden, oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden turvaamiseksi. Lappajärven toimipisteen lakkauttaminen heikentäisi erityisesti niiden heikoimmassa tilanteessa olevien asiakkaiden asemaa, joilla ei ole tosiasiallisia edellytyksiä käyttää etäpalveluja tai matkustaa pitkiä matkoja toiseen toimipaikkaan. Alueella ei ole toimivaa julkista asiointiliikennettä. Digitaalisten palvelujen kehittäminen on kannatettavaa, mutta se ei korvaa fyysisten palvelupisteiden merkitystä erityisesti ikääntyneiden ja haavoittuvassa asemassa olevien asiakasryhmien osalta, eikä digitaalisten palveluiden varaan voida rakentaa yhdenvertaista palvelujärjestelmää.

Kunnissa organisaatiomuutoksen vaikutukset näkyvät todennäköisimmin myös palveluohjauksen, ennaltaehkäisevän työn ja moniammatillisen yhteistyön tarpeen kasvuna. Jos edunvalvonta, oikeusapu tai talous- ja velkaneuvonta etäännyvät fyysisesti, kuntien työntekijöihin kohdistuu enemmän painetta tunnistaa oikeudellisia ongelmia varhaisessa vaiheessa ja ohjata asukkaita oikeisiin palveluihin.

Lappajärven kunnanhallitus katsoo, että esitetty uudistus heikentäisi Lappajärven, Evijärven ja Kauhavan alueen asukkaiden edunvalvonnan palvelujen saavutettavuutta, oikeusturvaa ja yhdenvertaisuutta. Suomen perustuslain 6 § mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lappajärven kunnanhallituksen mielestä Oikeuspalveluviraston esitys toimipaikkaverkoston supistamisesta on perustuslain hengen vastainen, asettaen erityisesti heikoimmassa asemassa olevien reuna-alueiden asukkaat eriarvoiseen asemaan palveluiden saatavuudessa.

Lappajärven kunnanhallitus ei kannata näin merkittävää toimipaikkaverkoston alasajoa, vaan toimipaikkaverkosto tulisi säilyttää nykyisellään. Lisäksi kunnanhallitus huomauttaa Oikeuspalveluviraston muutosesityksen taloudellisten vaikutusten arvioinnin suppeasta tarkastelusta, jossa ei ole huomioitu muutostilanteen aiheuttamia kustannuksia, esimerkiksi järjestelmien toimittajasopimusten päällekkäisyyden ja riittävän henkilöstön osalta.

2. Edunvalvontatoimistojen määrä, alueet ja nimet

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

3. Talous- ja velkaneuvontatoimistojen määrä, alueet ja nimet

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

4. Oikeusaputoimistojen määrä, alueet ja nimet

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

5. Ehdotus johtavan talous- ja velkaneuvojan kelpoisuusvaatimuksesta

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

6. Ehdotus viroista, joissa edellytetään erinomaista ruotsin kielen taitoa ja hyvää suomen kielen taitoa

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

7. Edunvalvonnan sijaistoimistot

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

8. Ehdotus toimipaikoista

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

Uusimäki Susanne
Lappajärven kunta

Ahvenniemi Maria
Lappajärven kunta - Yleishallinto